5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV.— N-rul 225 SEASE PAGINI LUNI 15 (28) AUGUST 1916

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.— / 20.— / 40.—

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani
idem pag IV 50
anunțuri și reclame 3,50 linia
anunțuri sau informațiuni mortuare după mărime dela 60—150 lei

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU și STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

In jurul Consiliului de Coroană de astăzi

Am arătat în ediția noastră specială de eri, că astăzi, Duminică, la orele 10 dimineața, se va întruni la Palat un Consiliu de Coroană.

In fața evenimentelor însemnate prin care trece România, M. S. Regele Ferdinand I, credincios vechilor tradiții ale acestei țări, ce I-au fost transmise de defunctul său unchiu și Rege Carol I, a chemat la sfat pe Consilierii țărei spre a le cere părerea.

Vor participa la acest consiliu:

1. Intregul guvern,
2. Șefii de partide d-nii Nicolae Filipescu, Take Ionescu și Al. Marghiloman.
3. Foștii președinți de Consiliu, d-nii Petre Carp, Titu Maioressu și Theodor Rosseti.
4. Actualii și foștii președinți ai Corpurilor Legiuitoare d-nii Mihail Ferechide, Const. Cantacuzino-Pașcanu și Constantin Olănescu. D. Basile Missir, președintele Senatului, lipsește din țară.

D. Brătianu, primul-ministru, a și înștiințat pe șefii partidelor de opoziție de convocarea Consiliului de Coroană.

Vineri seara primul-ministru a avut o lungă conferință cu d. Take Ionescu, care a sosit dela Sinaia în aceeaș seară, cu automobilul.

Mai putem adăuga, ca fapt precis, că în ce privește tratativele diplomatice cu Quadrupla, ele au fost terminate cu succes și au căpătat forma definitivă și oficială prin tratatele deja încheiate și semnate.

Politica de până acum a României a fost hotărâtă în chip provizoriu în Consiliul de Coroană ținut la Sinaia, în vara anului 1914, imediat după isbucnirea războiului european, sub președinția defunctului Rege Carol.

Impregiurările de atunci au cerut ca România să rămâe deocamdată neutră.

De fapt Consiliul de Coroană nu este o instituție recunoscută în Stat și nici nu intră în prevederile constituției țărei, dar care, prin poziținea oamenilor ce sunt chemați acolo poate da sfaturi.

*

Să nu se piardă din vedere însă, că Consiliul de Coroană nu are alta chemare, decât să-și dea părerea după examinarea situației în urma comunicărilor ce-i va face guvernul.

Hotărârea, de ori ce fel ar fi, nu o poate lua decât guvernul.

Convocarea unui Consiliu de Coroană, dovedește, că situația a ajuns la un punct deciziv.

Intr'adevăr, în urma acestui Consiliu de Coroană, în care guvernul își va spune părerea în chip hotărît, situația Românici se apropie de desnodământ.

EMIL NICOLAU

UN COMUNICAT OFICIOS

„Viitorul" apărut eri în ediție specială, publică următoarele:

Agitația și neliniștele manifestate din diferite părți în ultimele zile, au făcut pe M. S. Regele să dorească de a auzi în consiliu opinia nu numai a guvernului Său și a reprezentanților parlamentului, dar de asemenea și pe aceea a șefilor partidelor, a foștilor Președinți de consiliu și a foștilor președinți ai Corpurilor Legiuitoare.

In loc de a recunoaște acest caracter al convocărei regale, diferite ziare vor să facă din această convocare un pretext de noui agitațiuni și de noui atitări adăogînd comentarii neîntemeiate și amănunte cu totul false.

*

După cum arătam mai sus, M. S. Regele a convocat un consiliu de Coroană, care va avea loc mâine, Duminică, la palatul Cotroceni, la orele 10 dimineața.

*

Ca și la primul Consiliu de Coroană din Iulie 1914, vor lua prin urmare parte la consiliul de mâine:

1) Membrii guvernului.

2) Șefii de partide, d-nii: Alex. Marghiloman, Nicu Filipescu și Take Ionescu.

3) Foștii președinți de consiliu, dnii: Titu Maiorescu, P. P. Carp și Th. Rosetti.

4) Actualii și foștii președinți de Corpuri Legiuitoare, d-nii: Mihail Ferechide, Const. Olănescu, Alex. Cantacuzino-Pașcanu și C. F. Robescu ca vicepreședinte al Senatului, în locul d-lui B. Missir, care se află în străinătate.

Organizarea muncii în vreme de război

de Virgil N. Madgearu

Profesor la Academia de înalte studii comerciale și industriale.

Timp de doi ani, de cînd durează neutralitatea expectativă a României, viața noastră economică a suferit transformări fundamentale, a avut răgaz să se adapteze la stările de lucruri create de războiul mondial, și să se pregătească în vederea intrării noastre în războiu. In aceste împrejurări, și datorită numeroaselor măsuri luate, este de presupus că în ziua declarării mobilizării, viața economică nu va mai trece printr'o panică, tot atît de puternică și sguduitoare, cît ar fi fost normal, dacă ceasul acesta ar fi sunat cu doi ani în urmă, fără ca nimeni să se fi așteptat. Dacă so va produce, deci o panică, ea va putea să aibă un efect mărginit și nu va opri în loc organismul economic.

Ceea ce nu se poate însă înlătura cu desăvîrșire este „dezorganizarea vieței economice și sociale a țărei", datorită — înainte de toate — sustragerii brațelor de muncă dela ocupațiunile lor. Agricultura, industria, comerțul și celelalte ramuri de activitate economică și profesiunile liberale, precum și organele administrației publice îndată după mobilizare vor trece printr'o paralizare bruscă, care nu trebuie să fie de lungă durată, deoarece însăși necesitățile războiului impun mersul regulat și bine orînduit al activității economice.

Baza continuării activității economică este organizarea muncii. Războiul produce grave perturbațiuni în cîmpul muncii, pentru că deplasează un imens număr dintre cei mai de folos muncitori, înrolîndu-i în cadrele armatei și produce în sînul celor rămași fenomenul lipsei de lucru. Experiența statelor în războiu a aflat mijloacele pentru a preveni și îndrepta urmările acestei situațiuni și învățămintele lor nu pot să fie trecute cu vederea de oamenii, cari poartă răspunderea în vremurile critice ale unui războiu.

In ce privește golurile lăsate de către cei chemați sub arme este o imperioasă necesitate să se caute a fi completate de cei rămași în țară, ori de cîteori aceasta este cu putință și întru cît nu va fi cu putință să se obțină acest rezultat, să se introducă; apoi, ca și ore de lucru suplimentare în agricultură și în industrie, în comerț, în bănci și alte instituții, să se caute a se introduce în număr cît mai mare, femei, și să nu se mai repete situația din 1913, cînd femeile mobilizaților stăteau cu brațele încrucișate, așteptînd ajutorul „Familiei Luptătorilor" și dîndu-se la o parte de la orice muncă. Firește, ajutorul de mobilizare este un drept, dar necesitatea mersului regulat al vieții economice impune colaborarea tuturor, deci și a femeilor. Afară de aceasta, entuziasmul războiului nu e destul să se mărginească la obișnuitele manifestări; tineri și bătrîni, rămași acasă, să-și facă un punct de onoare, luîndu-și îndatorirea de a se prezenta ca *voluntari la orice muncă ntcesară țării*, se se amintească la timp pilda dată de tineretul german din studențime și școlărime care nu s'a dat înapoi dela munca agricolă și să se îmboldească a fi urmată. Lozinca fiecăruia trebuie să fie: nici o bunăvoință la lucrul comun nu este de prisos!

Dar toate aceste mijloace nu pot să fie puse în mișcare cîtă vreme nu există un organ special, care să aibă răspunderea reorganizării muncii în vreme de război.

Acest organ, ce nu poate fi decît *bursele muncii*, oficiile de plasare, este necesitat și de celălt fapt social produs de starea de războiu: *lipsa de lucru*. Este lesne de văzut, că lipsa de lucru va prezenta la noi o gravitate relativ mai mică ca în alte țări datorită împrejurării că cea mai mare parte a populației este ocupată în agricultură. Totuși, va rămîne în pătura muncitorilor dela orașe, din industrie, comerț și alte ocupațiuni, un însemnat număr de salariați, cari vor putea fi loviți de lipsa de lucru. Și mai mult încă decît de lipsa de lucru propriu zisă trebuie să ne temem de o *dezorganizare a pieței muncii*, de brațe de prisos într'o parte și de lipsa de lucru în altă parte.

Numai *crearea unei organizații centraliste de burse ale muncii* ar fi în măsură să realizeze organizarea muncii necesară pentru restabilirea activității normale în economia națională a țării noastre după intrarea în acțiune.

In acest scop socotim urgentă înființarea unui *organ central de burse ale muncii* pe lîngă ministerul de industrie și comerț, și a unui număr suficient de *organe regionale și locale*, pe lîngă prefecturi, primării, corporații și oficiile poștale din comunele rurale, cari să pună în legătură treptată interesele periferiei cu centrul pieții muncii și invers și să se asigure astfel o folosire rațională a tuturor brațelor de muncă disponibile în fiecare moment în tot cuprinsul țării.

Fără o asemenea organizație, războiul va împiedeca producțiunea și desfacerea bunurilor necesare atît populațiunii din țară, cît și armatei, deoarece în afară de stabilimentele ce sunt prevăzute de mai înainte ca producătoare pentru armată, și au în acest scop lucrători mobilizați, trebuințele armatei vor cere continuarea activității din alte numeroase întreprinderi și dacă nu va exista mijlocul sigur și rapid, ca acestea să capete noui brațe de muncă, ele vor fi stînjenite.

Afară de aceasta, dacă nu vor exista burse ale muncii, cari să plaseze salariații fără de lucru, numărul acestora va fi mare și statul va fi nevoit să le dea ajutoare bănești, ceea ce va încărca simțitor budgetul războiului.

Suntem convinși, că însemnătatea deosebită a burselor muncii pentru eventualitatea războiului va îndemna oficialitatea noastră să pregătească din timp introducerea lor ca să preîntîmpine dezorganizarea economiei naționale în timp de războiu.

Conferință franco-engleză

Karnarvon, 13. — O conferință a avut loc la 24 (8) st. n. între guvernul francez și cel britanic la care s'a ajuns la un complet acord în toate subiectele tratate. S'a conchis acordul cu privire la plățile din afară și menținerea schimbului dintre Franța și marea Britanie.

Guvernul francez a fost reprezentat prin d. Briand, președintele consiliului, d. Robot, ministrul de finanțe însoțit de d. Pallain guvernorul băncei franceze. Guvernul britanic a fost reprezentat prin primul ministru, cancelarul ministerului de finanțe, Montagu ministrul muniținnilor, Mckinnon Rood, secretarul tezaurului asistat de lordul Reading și guvernorul băncei engleze precum și colonelul Naurice Handey secretarul comitetului apărării imperiului.

Isgonirea grecilor de pe litoralul Mării Negre

Londra, 10. — **O telegramă din Atena spune că toți rezidenții greci de pe litoralul Mării Negre au fost goniți de la casele lor și au fost trimiși în interiorul Asiei Mici sub escortă. Mii de nefericiți greci au avut de suferit cele mai mari lipsuri și au fost tratați în mod brutal de soldații Kurzi întrebuințați să-i escorteze și mulți dintre ei au murit de foame și de maltratare de a lungul drumurilor din Anatolia. (A. T. E.)**

O PROCLAMAȚIE a guvernatorului din Lemberg

Paris, 12. —Ni se telegrafiază din Berna că guvernatorul militar al Lembergului a adresat proclamația următoare către populație:

„In cazul cînd ar părea necesar de a evacua Lembergul, e bine de știut că pierderea orașului nu e decît momentană. Armatele noastre vor reveni în forță pentru a zdrobi dușmanul". (Ag. Radio).

Un cuirasat german scufundat

Paris, 12. — Un comunicat al amiralității din Londra, anunță că submarinul englez E 23 ar fi scufundat în marea de Nord un cuirasat german aparținînd tipului Nassau.

După ziarul Daily News actul locotenentului Turner, care a scufundat cuirasatul german Nassau constitue un record. Acesta e cel mai mare vas de război distrus de un submarin, de la începutul războiului. In adevăr, vasul amiral german scufundat în lupta navală de pe coastele Jutland, n'avea de cît 15.000 de tone, pe cînd Nassau din contra, are o capacitate de 19 mii de tone. (Ag. Radio).

Căsătoria

de Virgil N. Dărăscu

Nu este iertat bărbatului înainte de 18 ani și femeei înainte de 15 ani să se căsătorească, ne învață articolul 127 din codul civil. Acest prim articol dela căsătorie se ocupă numai de vîrsta cea mai mică; altfel disproporția vîrstei între soți poate fi cît de mare.

Codul civil nu dă nici o definiție căsătoriei, deși, ori unde începe un titlu, urmează și definițiunea. Astfel găsim la: contracte (art. 942), vînderi (art. 1294), locațiuni (art. 1411 și 1412), mandat (art. 1532), comodat (art. 1560), împrumut (art. 1576) etc.

Lipsa aceasta, se poate explica prin faptul că, adesea, sunt împrejurări în cari căsătoria se poate asemăna cu actele aci sus enumărate.

In mod obicinuit putem înțelege prin căsătorie: contractul prin care bărbatul și femeia își micșorează libertatea și capacitatea, după cele stabilite prin lege și-și supun viața la voia întîmplărei.

Se mai poate zice: Căsătoria este o plăcere ușoară, care se termină printr'o lungă neplăcere. Ea ne împiedică să trăim mulțumiți și ne permite să murim fără regrete.

* * *

Mai mult dela bărbat depinde să fie considerată căsătoria ca un raiu, sau ca iad, pentrucă altfel inima unei femei este ca un trandafir din care fiecare amant ia cîte o foaie; curînd, pentru bărbat, nu mai rămîn decît ghimpi.

Spre a face o pereche fericită nu este de ajuns să unești un bărbat cu o femee, trebue ales și caracterul lor.

Este foarte greu să găsești un bărbat bun, dar e și mai greu să găsești o femeie bună.

* * *

Sînt atîtea îndemnuri pentru căsătorie, cîte sînt și în contra ei.

Pytagora mărîtindu-și fata cu unul din cei mai mari vrăjmași ai lui, explica aceasta astfel: *nu puteam să-i fac un rău mai mare, nici să-i dau ceva mai rău decît o femee.*

Socrate spunea: „am avut de luptat cu trei mari necazuri: gramatica, sărăcia și femeia. Silința m'a scăpat de prima, bogăția de a doua, dar căsătoria mă ține încă legat de a treia"

Philemon întrebat asupra căsătoriei, răspunse: dacă nu te vei însura, vei trăi fericit, căsătoria este o închisoare în care este frumoasă numai ușa prin care intri.

Eubul crede: „este de trei ori nenorocit bărbatul care se însoară pentru a doua oară. La prima căsătorie nu știa săracul ce-l așteaptă. Cînd s'a convins ce grozavă urgie este o femee și s'a căsătorit, trebue blestemat fără milă".

La Roma, pe vremuri, un consul îndemna poporul la căsătorie, ținîndu-i acest scurt discurs: „Romani, dacă am putea trăi fără femei, nici unul din noi nu și-ar lua o asemenea grea povară; dar pentrucă natura a aranjat astfel lucrurile încît nu putem nici trăi fericiți cu femeea, nici trăi fără femee, să asigurăm perpetuitatea națiunei decît fericirea scurtei noastre vieți".

Molière are mai multe păreri asupra căsătoriei:

„Căsătoria ne procură întîi cîteva nopți frumoase, dar ne dă în urmă zile urîte".

„Un bărbat este un plastor care vindecă toate boalele femeilor".

„Oricum ar fi bărbatul este fositor într'o casă, chiar dacă nu ar trebui de cît numai spre a zice femeei cînd strănută: Dumnezeu să-ți ajute".

Este mult mai bine ca fiecare bărbat să-și aibă femeia lui și fiecare femee bărbatul ei, spre a înlătura orice tentațiuni. Dar femeile iubesc florile, păsările, jocul, amanții, uneori chiar bărbatul și, e bine să se știe că amanții sunt ca pepenii: e greu să-l înemerești chiar de la început, trebue să încerci cam mulți pînă dai de unul bun.

* * *

Unii sfătuesc să se însoare bărbații cînd sunt înaintați în vîrstă, pentrucă au altă experiență. Raționamentul poate fi altul: dacă dau peste o femeie rea, vor mai trăi puțin timp cu ea; dacă vor avea norocul să întîlnească una perfectă, vor fi încă mulțumiți că vor muri înainte ca femeia să-și fi schimbat firea.

Cred că este mult mai bună însurătoarea de tînăr, pentrucă, dacă nu ai noroc în prima căsătorie, ai vreme să faci o a doua, cu speranța că vei înemeri bine.

Deși un bărbat plăcut, chiar de 60 ani, este mai tînăr decît unul de 20 ani, care displace, totuși pînă la 40 ani se mai poate gîndi omul la însurătoare. Indiferent poate fi numai acela care nu a întîlnit încă femeia pe care trebue să o iubească.

Eu înțeleg ca bărbatul să iubească toate femeile, numai într'una singură pe care și-a ales-o de soție.

Este destul de greu să alegi, pentrucă femeia ideal aproape nu există, ea urmînd să întrunească cele trei frumusețe: fizică, morală și intelectuală. Poate să nu fie frumoasă ca înfățișare, dar bună, cinstită și inteligentă. Pentru bărbat aceleași calități sunt suficiente.

O amică a doamnei Scarron, fosta amantă a lui Ludovic XIV, îi spuse că nu poate înțelege cum s'a putut mărita cu un bărbat atît de urît. Doamna Scarron îi răspunse: numai amanții trebue să fie frumoși, dar bărbații cum o da Dumnezeu. Și noi avem zicătoarea: femeia nu trebuie să fie urîtă; iar bărbatul ceva mai frumos ca dracul.

O văduvă frumoasă rămînînd nepăsătoare la repetatele cereri în căsătorie ale unui pretendent, aflînd că s'a însurat cu una din prietenile ei, inferioară din toate punctele de vedere, s'a supărat și a început să-i facă glume neplăcute în privința acestei fericiri secundare.

— Doamnă, i se răspunse, am sfîrșit prin a mă convinge că este mai bine să mănînc un măr, decît numai să privesc mereu un ananas.

* * *

La căsătorie o fată se învoește cu mai multă ușurință decît o văduvă. Explicația este simplă: fata trebue să-și facă rîndul; dacă are norocul să găsească un bărbat bun, căsătoria continuă cu toate mulțumirile; dacă nu, despărțenia bate la ușă.

Văduva, deși s'ar părea că este un jăratec acoperit cu cenușe, care, scormonit prea puțin reaprinde focul, totuși are experiența trecutului: s'a căsătorit cu iluzii de fericire, a găsit un necioplit care s'a răstit la ea, i-a adresat cuvinte violente, a martirizat-o ani întregi, iar cînd, prin binefacerile despărțeniei, și-a recăpătat libertatea, i se pare că a scăpat din pușcărie, nu vrea să mai audă de remăritis.

Dacă toți bărbații ar fi răi, iar printre femei nu s'ar mai găsi și bune, nimeni nu s'ar mai gîndi la căsătorie. Ar trăi cum ar putea, lumea ar afla ce se petrece, pentrucă legile naturei nu se pot înlătura și nici înșela cu nimic.

Lumea e rea, e chiar foarte rea, atribue multora fapte neîntîmplate. Astfel apropo nu există femeie pe socoteala căreia să nu fi aflat multe comedii. Toate sunt curate calomnii, dar din orice calomnie rămîne ceva și curentul defavorabil se formează chiar în contra inocentelor și inofensivelor. Sunt și destui bărbați mojici, violenți și ca vai de lume, dar nu trebue judecați toți după cîțiva sălbatici.

* * *

Poate că ar fi bine dacă legea ar admite polygamia, dar articolul 130 din codul civil stabilește: nu este ertat a trece în a doua căsătorie fără ca cea d'întîiu să fie desfăcută. De asemenea articolul 271, din codul penal, pedepsește polygamia cu maximum închisorei.

Războiul, care încă continuă cu atîta îndîrjire, a omorît cîteva milioane de oameni și va mai adăoga încă altele la lista celor dispăruți sau rămași infirmi.

Numărul femeilor fiind cu mult mai mare decît al bărbaților, ideia polygamiei prinde consistență, astfel ziarul „Morgen" din Viena, într'unul din numerele de zilele trecute, propune ca după războiu să se oblige bărbații să aibă două neveste. Dar ce să facem numai cu două?!

Montesquieu credea că dacă în Paris s'ar permite bărbatului să aibă mai multe femei, ele ar fi tot atît de captive ca în Turcia. Dar francezilor neîndu-le permis să aibă decît una, ei nu o ascund de frică să nu o ascundă și vecinul pe a lui.

Poate că ar fi mai bine să se aplice la căsătorii termenele din contractele de locațiune; faci căsătorie pe trei, cinci, sau zece ani. Există înțelegere, încredere reciprocă, respectul datorit și toate mulțumirile prelungești contractul; dacă nu, fiecare din soți își face bagajul.

* * *

Cu toate acestea, oricît s'ar vorbi de rău de femei și căsătorii, nu vom renunța nici la femei, nici la căsătorii.

Cooperația. — Băncile populare

Activitatea extrașcolară

V

Am arătat că timpurile extrem de grele prin cari trecem au silit Casa centrală să intre pe terenul adevăratei cooperații și sub protecția guvernului, care luase asupra sa regularea vânzărei cerealelor, a obținut ca tot porumbul destinat cotei interne să fie dat Casei centrale a băncilor populare, pentru a fi distribuit sătenilor și chiar orășenilor prin mijlocirea băncilor. Aceasta era o adevărată operație cooperatistă.

Din cauza lipsei de organizație în această direcție și din cauză că la băncile populare totul se bazează astăzi în cea mai mare parte numai pe preot și pe învățător, iar ei ne mai putînd satisface pe deplin și această nouă însărcinare, — vom arăta de ce altădată — la un moment dat, s'a simțit în toată țara, dar mai ales în regiunea muntoasă, lipsa porumbului, țăranii, ne mai având de unde să-l cumpere, căci furnizorii lor de până aci, — cârciumarii și micii comercianți — nu mai puteau să le vândă cu prețul maximal stabilit, deoarece nici ei nu aveau de unde să-l mai cumpere ca să-și găsească un cîștig cât de modest față de prețul maximal. Dar nici băncile populare, din cauza lipsei de organizație, nu erau în măsură să satisfacă nevoia pe care o luaseră asupra lor prin aproape monopolul vânzărei porumbului ce reclamaseră să li se dea lor. Ar fi fost să nu îmi cunosc datoria față de țara mea dacă aș fi rămas surd la strigătele disperate ale țăranilor cari se plângeau că mor de foame, și dacă aș fi închis ochii la constatările personale ce am făcut în această privință, atât eu, cât și alte persoane în măsură să știe ce se petrece la țară. Dintr'un moment în altul nu puteam ști ce ne așteaptă ziua de mâine, și dacă războiul s'ar fi declarat atunci, își închipuie cricine ce dezastru ar fi fost o mobilizare într'un timp când satel ar fi fost infometate. Aveam cunoștință că din multe părți, autoritățile administrative telegrafiau și ele Casei centrale a băncilor populare, cerând să se trimeată porumb, dar îndreptare nu sosea și lumea se exaspera.

Unul din fruntașii țărei, ale cărui sentimente pentru țărănime sunt cunoscute, d. N. Iorga, exasperat și el de indolența celor de la Casa centrală, se adresă Majestății Sale Regelui telegrafic cam cu aceste cuvinte:

„CRED CA BUNATATEA MAJESTATEI VOASTRE VA GASI SOLUȚIA CA POPORUL DE PE VALEA TELEAJENULUI SA NU PIARA DE FOAME".

Iar primului ministru tot telegrafic îi spunea:

„SATENII DE PE VALEA TELEAJENULUI PIER DE FOAME. LUAȚI MASURI CONTRA LENEȘILOR DELA CASA CENTRALA SA-ȘI FACA DATORIA. SATENII AGITAȚI".

La strigătul meu, în afară de orice preocupare meschină sau politică, către toți cei cu dor de țară, pentru ca măsuri să se ia și cei de la Casa centrală a băncilor populare să-și deschidă ochii și să se organizeze în vederea grelei însărcinări ce'și luaseră asupra lor, am fost atacat sub pretextul că voesc să lovesc în băncile populare și ziarul „VIITORUL", AL CARUI ROST IN PRESA ESTE ASTAZI DE A TAGADUI EVIDENȚA, n'a putut vedea în dragostea mea pentru cei de jos decât o pornire pătimașă contra băncilor populare, ca și cum pe mine m'ar frământa aceleași patimi exclusiviste cari frământă pe unii din aceia ce-și scurg prin acest ziar veninul ca și credința că patriotismul și ideile sunt monopolul numai al celor din clica ce roește împrejurul acestui ziar. In ciuda lor și spre folosul tuturor, câtă vreme voi putea ține un condei în mână la locul în care în mod cinstit am ajuns, nu voi pregeta să consider băncile populare ca o instituție națională, nu ca operа unui partid, cum o socotesc cei de la „Viitorul", să arăt răul acolo unde'l voi vedea, să laud binele unde va fi și să reclam dreptatea pentru cei năpăstuiți.

Pentru aceea, cu toată dragostea ce am față de preoți și învățători, și cu tot respectul față de munca lor, nu pot să nu reclam pentru Casa centrală a băncilor populare o altă organizație cooperatistă, dacă vrea să fie o instituție folositoare, practică și nu curat birocratică.

Cooperația bine înțeleasă nu înseamnă numai bancă. Banca trebuie să fie focarul din care să radieze toate acțiunile cooperatiste cari, dacă nu se vor desvolta cât mai repede, starea economică a țărei nu se va putea schimba. Pentru asta Casei centrale îi trebuie personal propriu, căci numai cu preotul și învățătorul nu se poate face tot ce se așteaptă de la cooperație și în special o cultură de zarzavaturi, de pomi, de păsări, lăptării, societăți de aprovizionare cu toate cele necesare unei gospodării țărănești, vânzare în comun, țesătorie, fierărie, etc., să meargă toate bine și școala să fie tot școală, iar biserica la înălțimea ei. Să oprească în cooperație pe toți învățătorii cari s'au distins în această direcție, pe toate elementele destoinice de până acum, cu ele și cu altele ce va mai recruta, să pornească înainte pe calea adevăratei cooperații, singura de pe urma căreia am putea profita cu toții, și reintrona viața normală, care azi ne lipsește cu totul.

Recunoscând puterea adevăratei cooperații, noi îi vom da necontenit sprijinul nostru și vom ține la dispoziție coloanele noastre oricui ar avea ceva sănătos de spus în această direcțiune. Altfel pericolul de care am fost amenințați în primăvară se va repeta și nu putem avea cuvinte îndestul de puternice ca să arătăm că aceasta nu trebuie să se mai întâmple, dacă voim să evităm un dezastru.

Cred că pentru adevăraților cooperatori, ca și pentru oamenii școalei și bisericei, cele ce am spus sunt de ajuns, iar Casa centrală a băncilor populare să se gîndească că în mîna ei stă pîrghia pentru prefacerea economică a țărei noastre, numai să știe să se folosească de ea și să nu aibă preocupările politice pe cari în zadar vor să le găsească la mine aceia cari uită că eu am avut deja parte în scurta mea carieră politică de beția triumfului satelor, atunci, când alții nici nu bănuiau puterea ce zace în ele și pe care de abia azi ar voi să o înjuge la carul intereselor lor, negândindu-se că astfel ar otrăvi și aceea ce a rămas bun în ele.

STELIAN POPESCU.

ACȚIUNEA AERIANA contra Angliei

Berlin, 12. — Un dirijabil al nostru a atacat în noaptea de 23 spre 24 st. n. fortăreața Londrei.

Patru aeroplane inamice au fost doborîte la nord de Somme; în plus unul lîngă podul Javerger unul la sud de Varennes și unul lîngă Fleury, acesta din urmă la 23 st. n. Toate aceste 7 au fost doborîte în lupte aeriene. Un altul a fost doborît la sud de Armentières de tunurile antiaeriene.

Precum s'a întîmplat adesea în vremea din urmă cu orașele belgiene, au fost aruncate bombe și eri asupra orașului Mons. In afară de stricăciuni materiale considerabile cauzate proprietăților belgiene, cîți va locuitori au fost grav răniți.

*

In noaptea de 24 Aug. st. n. mai multe dirijabile ale flotei noastre au atacat partea de sud a coastei orientale a Angliei și au bombardat violent City, cartierele de sud-vest ale Londrei și bateriile punctelor de sprijin navale dela Barwich și Folkestone cum și numeroase vase din portul Douvres Pretutindeni am observat foarte bune efecte. Dirijabilele au fost la dus și la întors cum și în timpul atacului violent dar zadarnic canonate de numeroasele forțe de supraveghere și de bateriile antiaeriene. Toate dirijabilele s'au înapoiat. (Wolffbureau).

Pagubele pricinuite de raidul aerian german

Karnarvon, 13. — *Ministerul de războiu anunță că 6 aeroplane inamice au făcut raiduri la est și sud-est de coasta Angliei în noaptea de 24 (8) st. n. între miezul nopței și orele 3 dimineața. Unul din aeroplane a făcut raiduri spre vest. Diferite bombe au fost îndreptate asupra vapoarelor pe mare. Stricăciunile pricinuite au fost ușoare. Intr'o localitate staliunea de cale ferată și mai multe case au fost avariate și doi cai omoriți, în altă localitate 2 case au fost dărîmate și 9 persoane omorîte. Tunurile noastre aeriene au intervenit în acțiune pe uscat și pe mare, iar cîteva din forțele noastre antiaeriene s'au ridicat pentru a urmări aeroplanele inamice.*